No. 19 — 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staats-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag den 22 en 23 Januarij.

De BREDASCHE COURANT *verschijnt geregeld zes malen per week en is door het geheele Koningrijk, tegen f 6 het kwartaal,* franco per post *verkrijgbaar. Alle inzendingen van bijdragen, (die van belangrijken inhoud zullen steeds met dankbaarheid ontvangen worden) geschieden* franco *aan de uitgevers* BROESE & COMP. *Alle Advertentien, op zegel gesteld, worden geplaatst tegen 20 cents per regel.*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Januarij.

EEN BLIK OP FRANKRIJK.

Hoe meer men den gang der zaken in Frankrijk gadeslaat, hoe meer men de overtuiging bekomt, dat men daar de *troon omgeven door republikeinsche instellingen* moede is. Van de eene zijde ziet men den koning der Franschen, hoe langer hoe meer, aan het eerste woord afzonderlijk, de aloude beteekenis hechten; terwijl zijn troonverheffer *Lafayette* en diens aanhang, van de dusgehaalde zinsnede slechts de republikeinsche instellingen schijnen te willen behouden. Hevige botsingen hebben er reeds tusschen beide partijen plaats gehad; nog hevigere zijn er te wachten; terwijl er meer dan gewone bekwaamheid vereischt zal worden, om, te midden van zoo vele, steeds krachtiger botsingen, een *juste milieu* te blijven in acht nemen.

De revolutionairen leggen intusschen meer en meer hunne bedoelingen bloot. De hooge en scherpe woordenwisselingen over het woord: *onderdanen* zijn niet, zoo als sommigen willen, eene kwestie van *woorden*. Er zijn, zoo als door een fransch dagblad te regt is opgemerkt, twee wijzen om eenen vorst af te zetten, namelijk: van den titel van *koning* — of het volk den naam van *onderdanen* te ontnemen: de vernietiging van den rang, die tot gebieden regtigt, of van dien, dien, die tot gehoorzamen verpligt. — Voegt men hierbij de benaming van *aanranding der revolutie* van julij, aan de bewuste uitdrukking gegeven, en de gelijkheid der beschuldiging met die, welke het doodvonnis van *Lodewijk* XVI vooraf ging; ja den hevigen hartstogtelijken toon der tegenwoordige debatten; dan, waarlijk! behoeft men niet tot de klaagzangers van dezen tijd te behooren, om eene bloedige toekomst in Frankrijk, althans voor mogelijk te kunnen houden.

De gebeurtenissen, welke zich daar zullen ontwikkelen, moeten den grootsten invloed ook op onze aangelegenheden uitoefenen. Hoe meer Frankrijk binnen eigen grenzen, partijen te bestrijden heeft, hoe minder kracht het bezitten zal, tot het voeren van een strijd daar buiten! Op deze, betrekkelijke waarheid, gronden sommigen hunne verwachting, bij eene eventuele hervatting der vijandelijkheden met Belgie; doch, ofschoon die redenering niet geheel zonder grond is, moet men daarbij niet uit het oog verliezen, dat er voor Frankrijk een buitenlandsche strijd mogelijk is, welke de meeste, elkander vijandige partijen in dat land vereenigen zou. Over de belgische kwestie bestaat in Frankrijk, met uitzondering van eenige weinige individu's, welker bijzonder belang daarmede strijdt, slechts één gevoelen. Niet, wat het *beginsel* des belgischen opstands; maar wat deszelfs *gevolgen* voor Frankrijk betreft. De uitbreiding namelijk der fransche grenzen, door eene vereeniging met de belgische gewesten. Daarvoor zouden, althans voor het tegenwoordige, Carlisten en Jacobijnen elkander de hand toereiken; al ware het ook om, later den bloedigen op eigen grond beginnenden kamp, op [illegible]

Mogelijk is althans het [illegible] welke wending in Frankrijk voor onze belangen gunstig zoude wezen. De zegepraal van het [illegible] orde [illegible] eene *restauratie* in Frankrijk alleen den triumf eener partij, welke ons steeds vijandig geweest is, en vreezen deze bijna meer dan een schrikbewind. Zoo zijn ook hier de gevoelens verdeeld. In Belgie prediken de zoogenaamde oranjegezinden bladen, dat het *orangismus* instrijd is met het *carlismus*; in zeker opzigt is dit waarheid; doch, in zoo verre het betreft de handhaving van eenmaal aangenomene grondslagen, de instandhouding van het levensbeginsel van den staat; der regten, van welke niet alleen het blijvend aanwezen der wettige dynastien, maar zelfs dat des burgers afhangt, bestaan, onzes inziens, tusschen de beide genoemde staatkundige gevoelens vele punten van aanraking. In zoo verre het *carlismus* de herstelling der wettigheid, door de verdienstelijkste mannen van Frankrijk, zoo welsprekend verdedigd, bedoelt; de erkenning der regten van *Hendrik V* wil — kan het *orangismus* zich niet dan in deszelfs zegepraal verheugen. — Men voert hiertegen aan de erkenning van *Lodewijk Philips* door al de hoven van Europa, ook door het onze. Sommigen wraken het daarom, dat er hier te lande dagbladen zijn, waarin de handelingen en woorden des franschen konings gegispt worden, of waarin de afkeuring van deszelfs koningschap ondubbelzinnig geuit wordt. Wij zien daarvan het nadeel niet in, en zullen wel niet behoeven op te merken, dat ook die erkenning eene van de vele concessien aan de eischen van het liberalismus was; ja, dat die erkenning, indien men ze, als het werk der overtuiging, niet als dat der vrees wil laten voorkomen, in overeenstemming is met de beginselen, welke men thans, ten minste voor het tegenwoordige, met alle krachten poogt te bestrijden. Ook de houding des franschen gouvernements ten onzen aanzien, is er verre af, om tot vereering of dankbaarheid stof te geven. Dat gouvernement is ons, in weerwil zijner betuigingen van vriendschap, vijandig; het bewijst zulks door zijne daden. Waarom hetzelve dan te sparen? Waarom de hand te streelen, die zich uitstrekt om ook ons, zoo mogelijk, tot hare vasallen te vernederen? Vleije dan, wie daartoe op onzen grond, lust en roeping gevoelt, Frankrijk en den Koning der Franschen, ons komt zulks als strijdig met het, thans zoo krachtig ontwikkeld, hollandsch karakter voor. Wij zullen derhalve onze regtmatige verontwaardiging niet verbergen, veel minder hulde toebrengen, waar wij geringachting gevoelen. Een vorst, welke tegen een erkend en aangenomen beginsel aan, zijne wapenen tegen ons wendde, die, van zijne physieke overmagt misbruik maakt, om ons de voortzetting onzer overwinning te beletten, zou de ons zelfs niet het minste belang meer inboezemen, indien — wij uit het hem wachtende lot geene nuttige wenken voor het belang onzes dierbaren vaderlands konden trekken.

Door Z. M. zijn benoemd tot luit.-kolonel, kommandant van de 3de afdeeling Noord-Brabandsche schutterij, de majoor *W. F. Lambert*, van de 10de afdeeling infanterie.

Tot kommandant van het 1ste en 2de bataillon dier afdeeling, de majoor *C. H. J. Thien*, van het reserve-bataillon der 10de afdeeling, en de kapitein *C. Muller*, van het reserve-bataillon der 9de afdeeling infanterie.

— In den avond van den 12den dezer, is, aan de noordzijde van de Goeree gestrand, het engelsch brikschip *Greyhound*, kapitein *Twaddel*, van Duinkerken, met eene lading steenkolen naar Rotterdam bestemd. De manschap is gered, doch het schip zal vermoedelijk weg zijn, en ook van de lading vreesde men weinig te zullen kunnen bergen.

— Uit het naburig Hooge-Zwaluwe meldt men ons van den 19 Jan. „Heden namiddag tegen 2 ure, had alhier het volgend geval plaats: twee kinderen, elk omtrent 7 jaren oud, wagen zich op zeer zwak ijs en zakken weldra door hetzelve; niet der kinderen daarbij tegenwoordig zijnde, loopen en roepen deze om hulp, terwijl een der ongelukkigen reeds met den dood onder het ijs worstelt; doch het andere wordt nog gelukkig gered door het lofwaardig en kloek besluit van den heer *F. Sneijders*, Adjudant [illegible] drager bij het alhier gekantonneerd liggend 2 bat. 2 afd. Zuid-hollandsche schutterij, die, zijne ongesteldheid zelfs niet achtende, zich op het eerste gezigt van het worstelende kind in het water begeeft, en hetzelve, alzoo met dubbel gevaar [illegible] redt. Ook het eerste kind werd door hem op het [illegible]; maar helaas! zijn menschlievend hart mogt hierbij het [illegible] genoegen niet smaken: het was reeds dood.”

— De prins *Achille Murat* heeft, als kolonel van het vreemde legioen zijn ontslag aan het belgisch gouvernement ingezonden. Hij blijft kolonel op non-activiteit. — Uit deze bijzonderheden blijkt: 1°. dat de zucht der vreemden naar de belgische legioenen (!!!) niet groot is; en 2°. dat er bij het belgische leger geene andere gelegenheid schijnt te zijn, om den genoemden *Achilles* te plaatsen, wiens reuzenplannen tegen de Hollanders deerlijk verijdeld zijn.

— Al de Belgische bladen verheffen eenparig hunne stemmen tegen de handelwijs des generaals *Niellon* opzigtelijk den boekdrukker *Steven*. De *Courrier Belge* behelst een vinnig artikel deswege, waarvan wij ons vergenoegen, slechts den aanhef mede te deelen.

» Wij hebben, zegt dit blad, zonder uitroepings-teekens, zonder woorden te onderhalen eene onbegrijpelijke akte medegedeeld. (*Zie het besluit van* Niellon *in ons vorig nommer*), latende onzen lezer over, om dezelve op zijn gemak te bepeinzen.

» En ziedaar dan de wijze van bestuur, waaraan de heer *de Brouckere* van den dag van morgen af, alle steden van Belgie gaarne zou willen onderwerpen, door dezelve in staat van beleg te doen verklaren. En wij zouden zoo iets verdragen? En onze constitutie zou ons niet tegen zulk eene willekeurigheid beschutten? En de Belgen van 1832 zouden, met eenen pennenstreek, zachtjes aan tot het bestuur van 1811 terug gebragt worden?

» Waarom zouden wij, indien dit dit zoo gaan moet, voor de Russen schroomen? Onze eigen medeburgers zouden ons weldra alle de liefelijkheden van het bestuur van Petersburg of van Moskou doen ondervinden.

» Maar, deze eerste uitboezemingen eener verontwaardiging, welke echter geenzins overdreven is, daargelaten, laten wij, zoo koelbloedig mogelijk, onderzoeken, waartoe dergelijke akte als de onderhavige ons wel zouden leiden, enz...."

— De *Moscausche courant* van den 15den (27) december, behelst volgend artikel:

» De russische natie is verontwaardigd over het geheime aandeel, dat Engeland, of liever deszelfs trouweloos ministerie in den poolschen opstand genomen heeft; maar de beurt komt aan ons. Wij zullen het ontmaskeren en de wereld leeren, hoe men een volk wezenlijk aan de slavernij ontrukt. Gij zult weldra zien of *Ponsonbij* waarheid gesproken heeft, toen hij bij herhaling zeide, aan al wie het hooren wilde: » » Rusland beteekent niets meer, en Polen alleen zal het voortaan beletten met de Europesche aangelegenheden zich te bemoeijen; het is een asiatisch gouvernement"" enz.

» Hoe, dat met schulden beladen, en thans van de verderfelijkste grondbeginselen doortrokken Albion durft den beer (zoo als het ons noemt) wekken, die *Napoleon* met het eerste leger dat er ooit bestond, genoegzaam verslond, en zich daarop te Parijs zelve over deze vermetelheid kwam wreken. Neen, het moet zijne beurt worden; wij moeten, binnen korten tijd, geen traktaat meer dan in Calcutta met dit volk hebben; zijne verkeerde staatkunde heeft het overige wat het bezit op het spel gezet; dat het zich ga vereenigen met de Afrikaansche negers, die het zoo veel goeds doen wil, en omtrent welke Europa door hetzelve bedrogen wordt. Wij barbaren en slaven, gelijk zijne dagbladen ons noemen, wij zullen het eene les geven; intusschen moge het vast op denzelfden weg voortgaan; dit is juist hetgeen wij willen."

— De engelsche dagbladen van den 16den behelzen niet veel belangrijks; de *Courier* zegt, dat het gerucht in Londen liep, dat Z. M. de keizer van Rusland zijne ratificatie aan het traktaat van 15 November zou gezonden hebben, echter zijnen plenipotentaris daarbij den last gevende, met de mededeeling er van te wachten, tot die der overige mogendheden insgelijks zou gekomen zijn.

De *Spectator* zegt dat de conferentie zich thans met de grieksche aangelegenheden bezig houdt, en men binnen kort eene beslissing dienaangaande verwacht. Den vorigen dag had er een kabinets vergadering plaats gehad, bij welke alle ministers tegenwoordig waren geweest.

Een morgenblad vermeldt, dat nooit de stad Londen zoo vel vreemdelingen is geweest; de leden van beide kamers waren gengenzaam allen aangekomen, voor de opening derzelve, die den volgenden avond (17) moest plaats hebben.

Lord *Ashley*, die tot de torij-partij behoort, door de Burgt Dorset tot lid van het huis der gemeenten benoemd zijnde, had voor die benoeming bedankt. De heer *Ponsonby* was in zijne plaats gekozen geworden.

De 3 pCt. geconsolideerden stonden op 84⅞ à 84⅝.

BELGIE.

BRUSSEL, den 20den Januarij.

Het hoog militair geregtshof heeft beslist, dat er geene termen waren, om den generaal *Millinet* te vervolgen, wegens eene aanklagt van laster, door zekeren *Dooms* tegen hem ingeleverd, als welke voorgeeft, door den generaal, voor eenen Hollandschen spion uitgescholden geweest te zijn; dit schelden zou hebben plaats gehad in de maand November 1831 in de herberg of kroeg *de witte Leeuw*.

— Gisteren ging alhier de spraak, dat er in het huis van den heer *Destouvelles* vice-president van de kamer der afgevaardigden te Maastricht, op last van den militairen kommandant dier stad, eene verzegeling had plaats gehad. Wij vernemen heden, dat deze afgevaardigde de eenige niet is, welke deze maatregel getroffen heeft. Ook in de huizen der heeren *Hennequin*, *Colpin*, *Roemers* en *Charles de Brouckere* is zulks geschied. (*Emancipation.*)

— De heer *de Theux*, minister van binnenlandsche zaken, is door het kies-kollegie van Hasselt, bij meerderheid van stemmen, tot lid van de kamer der gedeputeerden herkozen.

— Eenige intriganten, voordeel doende met de eensklups ontwaakt menschlievendheid voor de poolsche vrijheidsbroeders, loopen tegenwoordig, als Polen verkleed en zich als zoodanig uitgevende, de huizen af om gelden op te zamelen. De policie heeft gisteren een dier ellendigen opgepakt en is op het spoor van verscheiden andere.

— Van Ostende wordt ons geschreven, dat de haak voor de haven, door het spelen der sluizen op den 16den en 17den der loopende maand, anderhalve Vlaamsche voet gezakt is. Deze tijding is zeer gewigtig voor den handel.

— Wij hebben engelsche brieven, tot den 17den dezer loopende, ontvangen; zij schijnen insgelijks het gebrek aan politieke berigten te gevoelen. Zij melden, dat de generaal *Yermoloff* tot lid van den kabinetsraad te Petersburg benoemd is. *The Globe* zegt, dat deze benoeming, welke te Moscou bijzonder genoegen verwekt heeft, eenige verandering in den geest van het kabinet schijnt gemaakt te hebben. De generaal *Yermoloff* is, gedurende eenige jaren in ongenade geweest; zijne inzigten in de buitenlandsche staatkunde waren zeer strijdig met het door keizer *Alexander* aangenomen en door keizer *Nikolaas* gevolgd staatkundig sijstema. Deze verandering zal echter, zoo zij plaats heeft, de ongelukkige Polen weinig baten. De gevoelens van haat der Moskovieten tegen eene natie, die men hun, onder zulk eene lange reeks van vorsten, geleerd heeft, te honen, verachten en onderdrukken, is buitengemeen hevig.

Den vorigen dag waren er aan het *Foreign Office* depêches van den heer *Chad*, engelsch gezant te Berlijn, aangekomen.

De prins *de Talleyrand* had, reeds den vorigen dag, eene bijeenkomst met lord *Grey* en den burggraaf *Palmerston* gehad.

De belgische minister was tenzelfden dage, van zijne *residentie*(!) te *Esher* in de stad gekomen. *Zijne Excellentie* (!!) had een bezoek, bij den burggraaf *Palmerston* aan het ministerie van buitenlandsche zaken afgelegd.

De belgische leening verliest ter onzer beurze slechts ½ percent op den prijs, waarvoor zij gesloten is. De engelsche 3 pCt. geconsolideerden stonden, op den 17den voormeld, op 83⅞.

GENT, den 19den Januarij.

Le Messager de Gand blijft steeds het doel der vervolgingen van de politie. Eene deputatie uit onze regering is gisteren naar Brussel vertrokken, om van het gouvernement te verzoeken, dat de staat van beleg der stad opgeheven en de heer *Steven*, welke op militair gezag gevangen gezet is, in vrijheid gesteld mogt worden. Het dagblad van dien uitgever is gisteren niet uitgekomen, omdat hij, zoo men zegt, zich niet aan de censuur heeft willen onderwerpen. Wij kunnen zijne halstarrigheid in dezen niet dan goedkeuren.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den Januarij.

In de zitting der afgevaardigden van heden heeft de commissie rapport uitgebragt over de concept-wet, strekkende, om den minister van oorlog een krediet van 18,932,000 francs te verleenen, ten einde de buitengewone uitgaven voor 1831 behoorlijk en regelmatig te dekken. Vervolgens zijn de deliberatien over de uitgaven voor 1832 hervat. Er moesten nog 28 redenaars tegen het ontwerp van het gouvernement spreken.

— Gisteren heeft Z. K. H. de hertog van Orleans een bal, dat door den oostenrijkschen minister gegeven werd, met zijne tegenwoordigheid, vereerd.

— Men zegt, dat de heer *Sebastiani* eene poging gedaan heeft, om zich weder van de portefeuille der buitenlandsche zaken meester te maken, welke poging echter geen gevolg heeft gehad.

— De generaal *Saldanha*, welke de expeditie tegen Portugal zou kommanderen, is door keizer dom *Pedro* deswege bedankt geworden; hij heeft bij die gelegenheid eenen brief aan zijne vrienden in Frankrijk en Engeland geschreven, om hen zijn leedwezen deswege te betuigen.

— *La Quotidienne* zegt: » Wij hebben tijdingen van Avignon,

tegens eene beweging, welke in den schouwburg heeft plaats gehad medegedeeld. (*zie ook ons nommer van vrijdag ll.*) Thans meldt men ons, dat er bevelen aangekomen zijn, om het bewuste vaandel uit handen der Polen te halen en al de personen dier natie, welke aangegeven zullen worden, als deel aan de zaak van den schouwburg te hebben genomen, voor eenen krijgsraad of voor de regtbanken te betrekken; indien er eenige tegenweer mogt plaats hebben, dan zal *het geheele depot der Polen daarvoor verantwoordelijk worden gesteld* en zullen de hun toegelegde gelden ingehouden worden. Er zullen onmiddelijk troepen op Avignon worden gerigt, om opgemeld besluit klem bij te zetten.

De heer *ld Mennais* en de medgezellen zijner pelgrimschap zijn te Rome in welstand, in het laatst der vorige maand, aangekomen. Men verzekert dat zij in de onderscheiden steden op hunne reize bezoeken van de geestelijke autoriteiten, superieuren en generaals van geestelijke, vooral arme, orden ontvangen hebben.

— Men schrijft uit Neufchatel van den 6den januarij, dat de koning van Pruissen eene nota, van den 31sten december gedagteekend, aan zijnen commissaris in het prinsdom geadresseerd heeft, in welke men de volgende zinsnede opmerkt:

» Ik noodig u insgelijks uit mij, met overleg van den staatsraap, voor te stellen alle veranderingen in den vorm van administratie, welke de ondervinding van het verledene en de tegenwoordige staat noodzakelijk of nuttig zullen doen oordeelen; en zoo God mijne pogingen wil ondersteunen, hoop ik, dat dit land meer en meer een voorbeeld van voorspoed worden zal, gelijk het reeds dat van alle burgelijke deugden is."

Een brief van Friburg van den 8sten dezer loopende maand, meldt, dat de tweede zoon des konings van Pruissen in Zwitserland verwacht wordt. Het gerucht loopt, dat de koning den titel en de regten van souvereinen vorst van Neufchatel en Valengin op dien prins zal overdragen.

-- Het *Journal du Commerce* zegt:

» De text van het 54ste protocol is thans bekend: het is eene dier diplomatische stukken, die men slechts te lezen heeft om ze te waarderen. Wie wil men om den tuin leiden, door het ellendig voorwendsel aan het adjournement gegeven? Ware het niet beter geweest openhartig te bekennen dat niets afgedaan is, en dat men zal trachten de toetreding van koning *Willem* te verwerven, buiten welke men steeds nutteloos aan het protocolliseren zal blijven? Maar tot welken prijs zal hij het aannemen, en wat zal men van het Belgisch gouvernement vragen? Dit arm gouvernement wordt daarbij nog verzwakt, om aan onze ministers te behagen; het heeft het bevel over het legioen vreemdelingen aan prins *Murat* gaan ontnemen: dit is het voorteeken der geheele ontbinding van dit korps."

— De *Courrier Français* behelst de volgende redenering:

» Bij het zien der tevredenheid, met welke het ministerie de verlenging van den noodigen uitstel tot wisseling der ratificatien ontvangen heeft, heeft men zicq afgevraagd, waarom de heer *de Talleyrand* het 54ste protocol slechts voorwaardelijk onderteekend had. De oorzaak ligt voorzeker in de gerezen discussie tusschen Frankrijk en de andere hoven, opzigtelijk de slechting der vestingen. Men weet, dat het besluit, waarbij de te slechten vestingen aangewezen zijn, buiten de deelneming van onzen ambassadeur genomen is. Maar hetgeen men algemeen niet weet, is, dat de belgische plenipotentaris geraadpleegd geworden is, en dat deze zich niet verzet heeft tegen de ontmanteling der vestingen Philippeville en Marienburg. Dit gedrag van het belgische gouvernement heeft ons kabinet noodwendig moeten mishagen. Dit gouvernement moest zijne ware belangen beter kennen. Het moet nu toch wel overtuigd zijn, dat het van Frankrijks zijde wel hulp maar geen aanvallen te wachten heeft. Waarom moet het zich dan met onze vijanden vereenigen, om de slechting van twee vestingen te beslissen, juist omdat het diegenen zijn, op welke Frankrijk regtvaardige eischen doet? Men zegt dan ook, dat het fransch ministerie aan koning *Leopold* ernstige vertoogen gedaan heeft, die niet miskend zijn geworden.

» Er zijn er ook vrij levendige aan het Londensch kabinet gedaan, hetgeen, onaangezien de welwillendheid die het voor Frankrijk voorwendt, de onbehendigheid gehad heeft van zich aan de zijde van dezelfs tegenstanders te plaatsen. Het is de eerste misslag van dezen aard niet, dien het ministerie *Grey* begaat. Reeds had het meer dan eenig ander kabinet er op aangedrongen om ons Belgie te doen ontruimen. Sedert heeft het verscheiden malen gelegenheid gehad er spijt over te gevoelen. Deze keer zou het een nog grooteren misslag begaan. Het heeft niet het minste voordeel er bij de vorderingen der Noordsche hoven ten koste van Frankrijk te begunstigen. Het Wighsgezind kabinet is weinig minder afkeerig van de onbepaalde monarchen dan de revolutie van Julij.

» Men weet nog niet of de naar Londen door het Fransch gouvernement gedane voorstellen goedgunstig zullen opgenomen worden; zij hebben, naar alle waarschijnlijkheid, zich gekruist met de onderteekening van het 54ste protocol, en het is uit dezen hoofde waarschijnlijk, dat de heer *Talleyrand* slechts voorwaardelijk toegetreden is tot het nieuw gegeven uitstel. Maar dit voorbehoud zal niet beletten dat het uitstel plaats grijpt; het ministerie ziet in hetzelve de vereffening van alle moeijelijkheden, terwijl de kabinetten er een middel in vinden, om ons in eene dwaze gerustheid te doen blijven verkeeren."

(Zie het fondsenmerk van den 17den in ons vorig nommer; dat van den 18den is bij ons heden niet ontvangen.)

LETTERKUNDIGE BERIGTEN.

IRIS, Bloemlezing uit Buitenlandsche Tijdschriften. 2de Jaargang, 2de Deel. Te 's Gravenhage, bij G. VERVLOET, 1831.

Dit tijdschrift gaat voort met eene onderhoudende, aangename en nuttige lectuur het Nederlandsch publiek aan te bieden. Wat wij vroeger tot lof dezer verzameling gezegd hebben, is, over het geheel, ook op het hier aangekondigde gedeelte toepasselijk. De meesten dezer verhalen onderscheiden zich, evenzeer door eene goede vertaling, als door eene goede keuze. Hartelijk wenschen wij, dat de ijverige verzamelaar ook in het loopende jaar tot het voortzetten dezes bundels zal worden in staat gesteld. Tog nog toe hebben wij geen oorspronkelijk hollandsch verhaal daarin aangetroffen, die echter, zoo wij ons wel herinneren, bij het ontwerpen van IRIS niet uitgesloten zijn. — Wij vermeenden dit, in het voorbijgaan, te moeten opmerken.

Dit deel bevat de volgende, alle min of meer uitvoerige, maar alle belangrijke verhalen, als: 1°. *Herinneringen uit* Korsika — *Het ontbijt van den Bandiet;* 2°. *Dagboek van een Geneesheer* (n°. 5 de vervalscher); 3°. PAYTON SKAH *of de Witte Otter. Een tafereel uit het leven en de zeden der Indianen;* 4°. *De visscher of de twee schipbreuken;* 5°. *Dagboek van een' Geneesheer* (n°. 6. de staatsman); 6°. *Het laatste opperhoofd van een' Amerikaanschen stam;* 7°. *Geschiedenis van een parapluie;* 8°. *Herinneringen uit* Korsika — *De verloofde van den Banneling;* 9°. *Dagboek van een' Geneesheer* (n°. 7, de Rijke en de Arme); 10°. DIOGENES en ARISTIPPUS; 11°. *Verstrooidheid van Gedachten. Anekdote uit het leven van* NEWTON; 12°. *De heer van* LOGAN, *eene vertelling;* 13°. *De vrouw;* 14°. *De* Fakkel. *Een tooneel op zee;* 15°. MEZZOMORTO; 16°. *De booze Postrijder;* 17°. *Dagboek van een' Geneesheer* (n°. 8. de bankbreuk); 18°. *De mijnen van* Cornwallis; 19°. *De abdij van* Maubuisson; 20°. *De schoone ongelukkige;* 21°. BARBARA S., en 22°. *De dood van den Koning van* Spanje.

Verzameling der werken van A. FOKKE Simonsz. 4de en 5de Deel. Te Amsterdam bij J. C. VAN KESTEREN, 1831, in kl. 8°. De prijs van ieder deeltje is . . . . *f* 1,80.

Het vierde en vijfde deel van het, door den heer v. K. uitgegeven gedeelte van de verzameling der werken van FOKKE zien sedert eenige weken het licht, en onderscheiden zich, evenzeer als de vorige, door eene nette en smaakvolle uitvoering. Wat den inhoud betreft, zullen een paar woorden hier genoegzaam zijn om onzen lezers te berigten, wat zij in deze beide boekskens te wachten hebben. *Het leven van* LUCIFER vult het geheele vierde deeltje aan. Men treft daarbij aan de *Beoordeeling van dat werk in de nieuwe Vaderlandsche Bibliotheek van dien tijd*, almede de antikritiek of *ophelderend berigt* en *wederlegging dier beoordeeling* van FOKKE, welke antikritiek niet het minst verdienstelijke gedeelte des boeks uitmaakt.

In het vijfde deel heeft de heer v. K. eenige vroegere redevoeringen en verhandelingen van FOKKE verzameld, namelijk: *over de menschenliefde; over de tongwoedigheid; over de gerustheid des gemoeds; over verscheidene gewaarwordingen der ziel, als, hoop en vrees, verlangen en angst; over den Mercurius der ouden; over de pracht; over het noodzakelijk verband der geleerdheid met den koophandel;* en *alleenspraak aan de leden van het voormalig Edamsche genootschap, thans Maatschappij tot nut van 't Algemeen.* Deze stukken zijn meest alle gedurende vijftig jaren oud, en in periodieke geschriften van die dagen verspreid. Ofschoon zij tot de eerstelingen van den beroemden FOKKE behooren, en, met een paar uitzonderingen, niet in het eigenlijk *genre* zijn, waarin deze vernuftige schrijver zijnen grootsten roem verworven heeft, zijn zij echter der vereenigde uitgave overwaardig. Reeds in deze geschriften vindt men alom de kenmerken der grondige geleerdheid en dat, coquantelijk, verstand, welke aan de latere voortbrengselen des verdienstelijken eenen steeds blijvende waarde zullen schenken. Het lezend publiek is derhalve den verzamelaar voor de opname dier verspreide stukken dank schuldig.

DE MILITAIRE SPECTATOR.

Onder dezen titel zijn de ondergeteekenden van voornemen een Blad uit te geven, hetwelk voornamelijk aan militaire zaken en alles wat daarmede in betrekking staat zal worden toegewijd.

De woonplaats der uitgevers aan de grenzen van het vaderland, te midden van het leger; de nabijheid des vijands; het dikwerf, door militairen en andere personen aan den dag gelegd verlangen, een zoodanig blad te zien verschijnen: dit alles te zamen genomen, heeft de uitgevers aangespoord, deze onderneming te beginnen, in de hoop dat het verstrekken dat dezelve derzelve den bijval en de goedkeuring van het publiek zal verwerven.

Alle berigten, nieuwstijdingen, veranderingen, wijzigingen enz., betrekking

kelijk ons leger, zijn door de gewone staatkundige nieuwsbladen opgenomen, en aan het publiek medegedeeld geworden. Beoordeeling en verhalen van krijgsverrigtingen, aankondigingen van uitstekende daden, uitgedeelde beloningen enz., behoorden mede tot het gebied onzer staatkundige periodieke drukpers, en werden door hare opmerkingen somtijds opgehelderd; doch werden ook dikwerf, bij gebrek aan zaakkennis, in een verkeerd daglicht geplaatst.

Vele dezer berigten, vertoogen enz., waardig om in een daartoe bijzonder bestemd militair dag-, week- of maandblad te worden opgenomen, gingen zoodoende, onder andere nieuwstijdingen, als het ware verloren; anderen door, in het militaire vak ongeoefende pennen ter neder gesteld, hadden voor den militair zelven, geene waarde.

Het groote belang, hetwelk intusschen de geheele natie in het leger stelt; — want weinige familien zullen er in Holland gevonden worden, welke niet één of meer harer leden, in de gelederen onzer brave verdedigers tellen — heeft de behoefte aan een blad, het militaire wezen, in ons vaderland, betreffende, doen gevoelen. Het is voornamelijk dat belang, hetwelk, met de hoop op bijval, de uitgevers aangespoord heeft, deze onderneming te beproeven.

De *Spectator* zal, in het algemeen gezegd, ten doel hebben: *nuttig voor het leger en dus ook nuttig voor het vaderland te zijn.* Hij zal zich daarbij beijveren om tot een aangenaam en den stand, waaraan hij zich toewijdt, leerzaam onderhoud en verpozing in ledige oogenblikken te verstrekken. Hij zal tevens aan de te huis geblevene ouders, vrouwen, vrienden en vriendinnen dikwerf de gelegenheid geven, zich met hem, aan het hoekje van den haard, als het ware te midden van hunne dierbaarste betrekkingen te begeven. Hij zal het middel zijn, om de namen van hen, die zich op de eene of andere wijze eervol gedragen, of onderscheiden hebben, aan de geschiedenis over te brengen.

Zijn verder doel en zijne meer bepaalde inrigting, zal de *Spectator* zelf, aan zijne lezeren, in zijn eerste nommer (hetwelk *gratis* ter kennisneming aan de postdirecteurs en voornaamste boekhandelaren, zal worden gezonden), bekend maken.

Van den meerderen of minderen bijval in deze onderneming zal het verder afhangen, of zij door den tijd haren thans voorloopig bepaalden werkkring, al dan niet zal uitbreiden.

De *Militaire Spectator* zal, wat den vorm betreft, gelijk zijn aan dien der *Nederlandsche gedachten*, doch elk nommer, in plaats van een half vel, een geheel vel druks van 8 bladz. in 8° beslaan; hij zal voorts op velijn papier gedrukt, en ook, even als gemeld blad, op onbepaalde tijden verschijnen. De geheele jaargang, in twaalf maanden af te leveren, zal de veertig nommers niet te boven gaan, en zoodanig ingerigt worden, dat dezelve tot één boekdeel, zullen kunnen worden te zamen gevoegd, om een geheel te vormen.

Bij alle postdirecteuren en bij de voornaamste boekhandelaars zal men zich op den *Spectator* kunnen abonneren, echter voor niet minder dan tien nommers te gelijk; — zullende het gerekend worden, men voor de daarop volgende tien nommers blijft inteekenen, wanneer men op de ontvangst, van het voorlaatste nommer van het tiental, het abonnement op het volgend tiental niet opgezegd heeft. De prijs van tien nommers is vrachtvrij *f* 2,25.

Ten slotte hebben de ondergeteekenden, uitgevers, de eer, den belanghebbenden ter kennis te brengen, dat de redactie van den *Militairen Spectator*, in haar geheel aan militairen is opgedragen, die, met regt, op de achting hunner krijgsmakkers aanspraak kunnen maken, en die het zich tot eer en genoegen zullen rekenen, teregtwijzingen, bijdragen, enz. te ontvangen, mits onderteekend, kunnende de geëerde inzenders, met behoud van verantwoordelijkheid, op geheimhouding rekenen. Deze inzendingen geschieden vrachtvrij aan de uitgevers, met vermelding op het adres: *Aan den Militairen Spectator*.

BREDA, Januarij 1832. BROESE & COMP.

IN NAAM DES KONINGS.

VERKOOPING

Ter Rolle van geregtelijke uitwinninge bij de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Breda.

Van eene HUIZINGE en ERVE, geapprobeerd tot eene BROODBAKKERIJ, gekwoteerd Lett. E. No. 11, staande en gelegen in de Korte Meestraat te Bergen-op-Zoom, hoofdplaats van het Kanton, Arrondissement Breda, Provincie Noord-Braband, en belendende Oost en Zuid *Frans van Tongeren*, West *Matthijs Palmans* en Noord de Korte Meestraat, bewoond en in gebruik bij *Johannes Dietvorst*, Broodbakker te Bergen-op-Zoom. — Gearresteerd als onroerend Goed, ten verzoeke van den Heer MICHIEL CADET ROGIER, Particulier, wonende te Bergen-op-Zoom, voor welke domicilium gekozen is, ten huize van CASPARUS BEKKERS, Procureur bij de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Breda, wonende aldaar op de Ginnekestraat, Letter B. No. 86, die ook voor den Rekwirant is geconstitueerd en occupeerd, — Ten laste van GERARDUS HOPMANS, Dagwerker, wonende te Bergen-op-Zoom, bij proces-verbaal van arrest van den Deurwaarder *Johannes Geysen* te Bergen-op-Zoom, van den zeventienden December achttien honderd een en dertig, behoorlijk geregistreerd, overgeschreven ten Kantore van bewaring der Hypotheken te Breda, den drie en twintigste derzelve maand December, in deel drie, No. 28, en ter griffie van de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Breda, den een en dertigsten December daaraanvolgende, en van welk proces-verbaal van arrest kopie gelaten is, zoo aan den Heer *Josephus Cornelis Delhem*, Commis Griffier bij het Vredegeregt van het kanton Bergen-op-Zoom, als aan den Heer *Christiaan Lack de Bere*, Wethouder der stad Bergen-op-Zoom, welke beiden het origineel hebben geviseerd.

De eerste afkondiging der Memorie van Lasten zal plaats hebben op Maandag den zeven en twintigste Februarij achttien honderd twee en dertig, des voormiddags ten tien ure, ter Rolle van Geregtelijke Uitwinninge bij de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Breda.

De Procureur van den Executant,
BEKKERS.

---

* * De Notaris MR. L. BEENS, residerende te *Breda*, zal voor zijne principalen, op Maandag den 30sten Januarij 1832, des avonds ten zeven ure, in de Herberg van ANDRÉ HAMON, in de Nieuwstraat te *Breda*, publiek en voor alle man opveilen en veertien dagen daarna finaal verkoopen:

1°. Eene Hechte, Sterke, weldoortimmerde en zeer goed ter nering staande HUIZINGE, PLEIN en ERVE, genaamd *Venetiën*, staande en gelegen binnen *Breda*, op de Noordzijde van de Veemarktstraat, gemerkt D. 137. — Aan te vaarden den 1sten Mei 1832.

Zijnde gemelde Huizinge inmiddels, ook uit de hand te koop.

2°. Eene HUIZINGE, PLEIN en ERVE, genaamd *Scheveningen*, staande en gelegen binnen *Breda*, op den hoek van de Nieuw- en Waterstraat, gemerkt B. 194. — Aan te vaarden den 1sten Mei 1832.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van gemelden Notaris.

AMORTISATIE SYNDICAAT.
VERKOOPING VAN DOMEINEN.

De Agent van het Domein te *Breda*, zal op Maandag den 13den Februarij 1832, 's morgens om 10 ure, op het Stadhuis te *Breda*, in tegenwoordigheid van den Heere Inspecteur der Domeinen in het eerste ressort, en ten overstaan van het Hoofd, één der Leden en den Secretaris van het plaatselijk Bestuur van *Breda*, achtervolgens de wet van den 27 December 1822, publiek Verkoopen:

VIJF DOMINIALE BOUWHOEVEN met de daaraan behoorende *Zaai-* en *Weilanden, Houtgewassen* en *Heiden*, staande en gelegen te *Klein Zundert*; breeder bij billetten omschreven.

De Algemeene en speciale Voorwaarden van verkooping liggen ter lezing ten kantore van den Agent te *Breda*, alwaar ook nadere informatien te bekomen zijn.

Breda, den 12den Januarij 1832.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

---

* * De HEEREN OFFICIEREN in de omstreken van *Breda*, worden verwittigd dat op Woensdag den 25sten dezer de 3de CASINO in den Schouwburg te *Breda* zal plaats hebben.

SCHOUWBURG TE BERGEN-OP-ZOOM.

Dingsdag 24 Januarij 1832. DE LEUGENAAR UIT LIGTZINNIGHEID, Blijspel in 3 bedrijven, naar het Hoogduitsch; gevolgd van DE SCHOENLAPPER DE RENTENIER, Blijspel met *Zang* in één bedrijf.

---

* * Bij den Boekhandelaar H. MOOLENIJZER, Rokin bij de Beurs te *Amsterdam* en bij de voornaamste Boekhandelaren des rijks, is *gratis* te bekomen:

BERIGT van INTEEKENING op het werk, getiteld: *Staatkundige Geschiedenis van de Belgische Omwenteling in* 1830 *en* 1831. In dit werk komen met de noodige ophelderingen voor, de Staatkundige tusschenkomst van de vijf Mogendheden, ter conferentie te Londen vereenigd, in de zaken van Nederland, ten gevolge van den Belgischen Opstand; de afzonderlijke handelingen van Frankrijk en Groot-Brittannie enz.; mitsgaders die van den Koning der Nederlanden en van de Belgische gezagvoerders; de protocollen der conferentie, met de daartoe betrekkelijke nota's, komen er insgelijks in voor. Hetzelve zal ongeveer 25 à 26 vel druks beloopen.

De Inteekening blijft opengesteld tot den 15den Februarij aanstaande, en zal met den 20sten Februarij aan de Inteekenaren worden afgeleverd. De prijs is 10 Cts. per vel en buiten inteekening 15 Cts.

SPECIALE KAART.

Voorstellende den *Roem-* en *Glorierijken* TIENDAAGSCHEN VELDTOGT, den *Stand* en de *Vlugt* der vijanden, in alle bijzonderheden, de bewegingen der 1ste, 2de en 3de divisien en der reserve, onder het opperbevel van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, tegen den vijand, en der bijzondere bewegingen op de Schelde, van Maastricht op Tongeren, enz. verder die in Noord-Braband, op Westwezel, van Bergen-op-Zoom op Putten en Capelle, de Stand van het Leger bij de overgaaf van Leuven en de komst, op dat moment, der Fransche armee; alles met bijzondere kleuren en renvoyen op de Kaart aangewezen, met bijvolgende Verklaringen, nevens de geheele provincie Noord-Braband, waarin men, bij de tegenwoordige verandering van kantonnementen, alle plaatsen kan vinden; wordt uitgegeven door D. MAASKAMP, te *Amsterdam* en is te bekomen te *Breda* bij BROESE en COMP.

NEERLANDS HELDENDADEN TE LAND
van de vroegste tijden tot in onze dagen,
bij G. T. N. SURINGAR te *Leeuwarden*.

Op vereerende uitnoodiging van velen blijft de inteekening op bovengenoemd werk vooreerst nog opengesteld. Heeren Boekhandelaren worden echter verzocht hunne inteekenaren aanstonds op te geven, daar de eerste aflevering binnen kort in het licht zal verschijnen, en dit werk niet in commissie kan worden verzonden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers